

II

(Informācija)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

**“Pamatnostādnes par nefinansiālas informācijas sniegšanu
(metodoloģija nefinanšu informācijas ziņošanai)”**

(2017/C 215/01)

Saturs

	<i>Lappuse</i>
1. Ievads	1
2. Mērķis	4
3. Galvenie principi	5
3.1. Būtiskas informācijas atspoguļošana	5
3.2. Godīgs, vispusīgs un saprotams	7
3.3. Visaptverošs, bet precīzs	7
3.4. Stratēģisks un uz nākotni orientēts	8
3.5. Orientēšanās uz ieinteresētajām personām	9
3.6. Konsekvents un saskaņots	9
4. Saturs	9
4.1. Darījumdarbības modelis	10
4.2. Rīcībpolitikas un pienācīga rūpība	10
4.3. Rezultāti	12
4.4. Galvenie riski un to pārvaldība	12
4.5. Galvenie darbības rādītāji	13
4.6. Tematiskie aspekti	14
5. Ziņošanas regulējums	19
6. Valdes sastāva daudzveidības atklāšana	19

1. IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/95/ES⁽¹⁾ par noteiktu lielu uzņēmumu un grupu nefinanšu un daudzveidības informācijas atklāšanu (“Direktīva”) stājas spēkā 2014. gada 6. decembrī. Ar šo direktīvu groza Direktīvu 2013/34/ES⁽²⁾ par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem. Uzņēmumi, uz kuriem attiecas Direktīva, to sāks piemērot no 2018. gada attiecībā uz informāciju par 2017. finanšu gadu.

⁽¹⁾ OV L 330, 15.11.2014., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.

Tiek gaidīts, ka lielāka pārredzamība padarīs uzņēmumus⁽¹⁾ noturīgākus un uzlabos to rezultātus gan finanšu, gan nefinanšu ziņā. Laika gaitā veidosies stabilāka izaugsme un nodarbinātība un palielināsies ieinteresēto personu, tostarp ieguldītāju un patērētāju, savstarpējā uzticēšanās. Pārredzama darījumdarbības pārvaldība arī atbilst ilgtermiņa ieguldījumiem.

Nefinanšu informācijas atklāšanas prasības attiecas uz noteiktiem lieliem uzņēmumiem, kuros ir vairāk nekā 500 darbinieku, jo maziem un vidējiem uzņēmumiem prasību izpildes izmaksas pārsniegtu ieguvumus. Šāda pieeja līdz minimumam samazina administratīvo slogu. Uzņēmumiem ir pienākums atklāt būtisku un lietderīgu informāciju, kas ir nepieciešama, lai gūtu priekšstatu par attiecīgā uzņēmuma attīstību, veiktspēju, stāvokli un tā darbības ietekmi, nevis izsmelošu, sīki izstrādātu ziņojumu. Turklāt informācijas atklāšanu var veikt grupas līmenī, nevis par katru atsevišķo grupas dalībnieku. Direktīva arī atvēl uzņēmumiem būtisku elastību nozīmīgas informācijas izpaušanā, proti, sniegt informāciju tā, kā uzskata par lietderīgāku, tostarp kā atsevišķu ziņojumu. Uzņēmumi var izmantot starptautisku, ES līmeņa vai valsts regulējumu.

Pienācīga nefinanšu informācijas atklāšana ir būtisks ilgtspējīga finansējuma elements. Eiropas Komisija 2016. gada 28. oktobrī pieņēma lēmumu izveidot Augsta līmeņa ekspertu grupu ilgtspējīga finansējuma jautājumos. Šā lēmuma pamatā ir Komisijas mērķis izstrādāt vispārēju un vispusīgu ES stratēģiju attiecībā uz ilgtspējīgu finansējumu kā daļu no Kapitāla tirgu savienības. Tiek plānots, ka līdz 2017. gada beigām grupa iesniegs Komisijai rīcībpolitikas ieteikumu kopumu.

ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi un Parīzes nolīgums

Reaģējot uz globālo ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, ko 2015. gada septembrī pieņēma ANO Ģenerālā asambleja, Eiropas Komisijas 2016. gada 22. novembrī publicēja paziņojumu "Turpmākie pasākumi ilgtspējīgai Eiropas nākotnei"⁽²⁾. Informācijas atklāšanas prasības, kas izriet no Direktīvas, sniedz svarīgu ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, piemēram, attiecībā uz 12. mērķi – nodrošināt ilgtspējīgus patēriņu un ražošanas modeļus⁽³⁾ – un 5. mērķi – nodrošināt dzimumu līdztiesību un emancipēt visas sievietes un meitenes⁽⁴⁾.

Šīs prasības veicina arī Parīzes klimata nolīguma īstenošanu, proti, tiek gaidīts, ka lielāka pārredzamība radīs kapitāla plūsmu, kas vairāk atbilst virzībai uz zemu siltumnīcefekta gāzu emisiju un attīstību, kura ir noturīga pret klimata pārmaiņām.

Finanšu stabilitātes padome

Pēc G20 valstu finanšu ministru un centrālo banku vadītāju lūguma 2015. gada decembrī Finanšu stabilitātes padome (FSP) izveidoja nozares vadītu darba grupu, lai izstrādātu ieteikumus attiecībā uz brīvprātīgu informācijas atklāšanu par finanšu riskiem, kas saistīti ar klimata jautājumiem. Tās veikums papildināja darbu, ko īstenoja G20 Zaļā finansējuma izpētes grupa.

Darba grupas darbība tika cieši pārraudzīta un, ciktāl tas ir bijis iespējams, ņemta vērā šajās pamatnostādņēs⁽⁵⁾. Kopumā darba grupas ieteikumi attiecas uz Direktīvā jau identificētajām jomām, piemēram, pārvaldību, stratēģiju, riska pārvaldību un rīkiem.

Nesaistošās pamatnostādnes

Direktīvas 2. pantā ir sniegtas "norādes ziņojumu sniegšanai" un noteikts, ka "Komisija sagatavo nesaistošas pamatnostādnes par metodoloģiju nefinanšu informācijas, tostarp nefinanšu rezultātu pamatrādītāju, sniegšanai gan par visu darbību kopumā, gan par atsevišķām nozarēm, lai uzņēmumiem atvieglotu būtiskas, lietderīgas un salīdzināmas nefinansiālas informācijas sniegšanu. (...) "

Direktīvas 17. apsvērumā noteikts, ka, sagatavojot nesaistošās pamatnostādnes, "Komisijai būtu jāņem vērā patlaban īstnotā paraugprakse, starptautiskie procesi un saistītu Savienības iniciatīvu rezultāti".

⁽¹⁾ Pamatnostādņēs vieglākai uztverei tiek lietots termins "uzņēmums" attiecībā uz ziņojumu sniedzāšo "vienību" neatkarīgi no tā, vai runa ir vienu "uzņēmumu", vai "grupu" ar mātesuzņēmuma starpniecību.

⁽²⁾ COM(2016)739 final.

⁽³⁾ 12.6. uzdevums: "Mudināt uzņēmumus, jo īpaši lielus un starptautiskus uzņēmumus, īstenot ilgtspējīgu praksi un iekļaut savā ziņošanas ciklā informāciju par ilgtspējību."

⁽⁴⁾ 5.5. uzdevums: "Nodrošināt sieviešu pilntiesīgu un efektīvu līdzdalību un vienlīdzīgas iespējas uzņemties vadību visos lēmumu pieņemšanas līmeņos politiskajā, saimnieciskajā un sabiedriskajā dzīvē."

⁽⁵⁾ Gaidāms, ka 2017. gada 7. un 8. jūlijā ar darba grupas galīgo ziņojumu tiks iepazīstināts G20 samits.

Neatkarīgi no minētā uzņēmumi var izvēlēties izmantot plaši atzītus augstas kvalitātes ziņošanas regulējumu, kā arī daļēji vai pilnīgi nodrošināt atbilstību. Tie var izmantot starptautiskus, ES līmeņa vai valsts regulējumus un šādā gadījumā norādīt izmantoto(-os) regulējumu(-us).

Komisija mudina uzņēmumus izmantot Direktīvā paredzēto nefinanšu informācijas atklāšanas elastību. Pamatnostādņu mērķis nav ierobežot jaunievedumus ziņošanas praksē.

Sabiedriskā apspriešana ⁽¹⁾

Komisija ir veikusi padziļinātu sabiedrisko apspriešanu, tostarp plašu sabiedrisko apspriešanu tiešsaistē. Apspriešanās procesā notika arī intervijas ar ekspertiem, darbsemināri ar ieinteresētajām personām un apspriešanās ar minēto Augsta līmeņa ekspertu grupu ilgtspējīga finansējuma jautājumos.

Valsts, ES līmeņa, starptautiskais regulējums

Izstrādājot šīs pamatnostādnes, Komisija izvērtēja valsts, ES līmeņa un starptautiskos regulējumus. Pamatnostādņu tapšanā liela nozīme ir bijusi to organizāciju vadībai un zināšanām, kuras sagatavo šos regulējumus. Proti, šajā dokumentā aprakstīto principu un satura pamatā ir šādi regulējumi:

- CDP (iepriekš – Oglekļa atklāšanas projekts),
- Klimata ziņojumu standartu padome,
- ESAO Pienācīgas pārbaudes pamatnostādnes attiecībā uz atbildīgām izrakteņu piegādes ķēdēm no konfliktu skartajām un augsta riska teritorijām, tostarp šo pamatnostādņu papildinājumi,
- Kopienas vides vadības un audita sistēma (EMAS) un ar to saistītie nozares atsaucē dokumenti,
- Eiropas Finanšu analīzes organizāciju federācijas galvenie darbības rādītāji vides, sociālajos, pārvaldības (VSP) jautājumos, ieteikumi VSP integrācijai finanšu analīzē un korporatīvajā novērtēšanā,
- Globālā ziņošanas iniciatīva,
- FAO un ESAO ieteikumi par atbildīgām lauksaimniecības piegādes ķēdēm,
- Apvienotās Karalistes Finanšu pārskatu padomes ieteikumi par stratēģiskajiem pārskatiem,
- Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem,
- Regulējums ziņošanai par Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipu ievērošanu (*Guiding Principles Reporting Framework on Business and Human Rights*),
- Starptautiskās Standartizācijas organizācijas ISO 26000,
- Starptautiskais integrēto pārskatu regulējums,
- ANO Ilgtspējīgu biržu iniciatīvas (*UN Sustainable Stock Exchanges Initiative*) Paraugieteikumi par VSP informācijas sniegšanu ieguldītājiem (*Model Guidance on reporting ESG information to investors*),
- Dabas kapitāla protokols (*Natural Capital Protocol*),

⁽¹⁾ Papildu informācija par sabiedriskās apspriešanas procesu atrodama: http://ec.europa.eu/finance/company-reporting/non-financial-reporting/index_en.htm#related-documents

- Produktu un Organizāciju vides pēdas nospiedumu rokasgrāmatas,
- Ilgtspējības grāmatvedības standartu padome (*Sustainability Accounting Standards Board*),
- Vācijas Ilgtspējīgas attīstības padomes ilgtspējības kodekss,
- Starptautiskās Darba organizācijas trīspusējā deklarācija par principiem attiecībā uz starptautiskiem uzņēmumiem un sociālo politiku,
- Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Globālais līgums,
- ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķi, 2015. gada 25. septembra rezolūcija “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”,
- ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipi, ar ko īsteno ANO programmu “Aizsargāt, ievērot un labot”.

Svarīgi!

Šis dokuments ir izstrādāts saskaņā ar Direktīvas 2014/95/ES 2. pantu, lai palīdzētu noteiktiem uzņēmumiem atklāt būtisku, lietderīgu, precīzu un labāk salīdzināmu nefinanšu informāciju. Šajā paziņojumā ir ietvertas nesaistošas pamatnostādnes, un tas nerada jaunas juridiskas saistības. Ciktāl ar šo paziņojumu interpretē Direktīvu 2014/95/ES, Komisijas nostāja neskar jebkuru šīs direktīvas interpretāciju, ko ir pieņēmusi Eiropas Savienības Tiesa. Uzņēmumi, kas izmanto šīs vadlīnijas, var izmantot arī plaši atzītu starptautisku, ES līmeņa vai valsts regulējumu. Šis dokuments nav tehnisks standarts, un nefinanšu paziņojumu sagatavotāji vai jebkura persona, kas rīkojas sagatavotāja vārdā vai citādi, nedrīkst apgalvot, ka nefinanšu paziņojumi atbilst šim dokumentam.

2. MĒRĶIS

Šo pamatnostādņu mērķis ir palīdzēt uzņēmumiem atklāt augstas kvalitātes būtisku, lietderīgu, precīzu un labāk salīdzināmu nefinanšu (ar vides, sociālajiem un pārvaldības jautājumiem saistītu) informāciju tā, lai veicinātu noturīgu un ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību, kā arī nodrošinātu tās pārredzamību ieinteresētajām personām. Šīs nesaistošās pamatnostādnes tiek ierosinātas saskaņā ar Direktīvā paredzētajām ziņošanas prasībām. To mērķis ir palīdzēt uzņēmumiem izstrādāt būtiskus, lietderīgus un precīzus nefinanšu paziņojumus saskaņā ar Direktīvas prasībām. Ir ieguldīts daudz darba, lai izvairītos no nevajadzīga administratīvā sloga, standartizētas atklāšanas vai vienkāršas “ķeksīša ievilkšanas” procedūras.

Šajās nesaistošajās pamatnostādnēs galvenā uzmanība ir pievērsta būtiskai, lietderīgai un salīdzināmai nefinanšu informācijai saskaņā ar 2. pantu Direktīvā 2014/95/ES par noteiktu lielu uzņēmumu un grupu nefinanšu un daudzveidības informācijas atklāšanu.

Šīs pamatnostādnes ir paredzētas uzņēmumiem, kuriem saskaņā ar Direktīvu ir vadības ziņojumā jāatklāj nefinanšu informācija. Tomēr nesaistošās pamatnostādnes varētu kā paraugpraksi izmantot visi uzņēmumi, kas atklāj nefinanšu informāciju, tostarp tādi uzņēmumi, uz kuriem neattiecas Direktīva.

Eiropas Komisija ir izstrādājusi šīs pamatnostādnes, lai izveidotu principos pamatotu metodiku, kas ir nozīmīga visu ekonomikas sektoru uzņēmumiem un kas tiem palīdz atklāt būtisku, lietderīgu un salīdzināmu nefinanšu informāciju. Šajā darbā Komisija ir ņēmusi vērā paraugpraksi, attiecīgās attīstības tendences un saistīto iniciatīvu rezultātus gan ES, gan starptautiskajā līmenī.

Šīs pamatnostādnes ir izstrādātas vadības ziņojuma kontekstā. Tomēr saskaņā ar Direktīvas 1. pantu ir iespējams alternatīvs nefinanšu paziņojuma izklāsts.

Mērķis ir sniegt vispusīgus un elastīgus norādījumus par nefinanšu informācijas paziņošanu, lai palīdzētu uzņēmumiem konsekventi un saskaņoti atklāt būtisku informāciju. Cik vien iespējams, šīm pamatnostādnēm būtu jāpalīdz nodrošināt uzņēmumu un nozaru savstarpējo salīdzināmību.

Ir ņemts vērā tas, cik ļoti dažādi ir iesaistītie uzņēmumi un nozares, kā arī apstākļi, kas uzņēmumiem jāatspoguļo ziņojumos. Ir vēlti lieli centieni, lai izvairītos no pieejas “viens risinājums visiem” un pārāk normatīvas metodikas.

Pamatnostādņēs ir ņemta vērā informācijas (savienojamības) saikņu un mijiedarbības nozīme neatkarīgi no tā, vai tās pastāv starp dažādiem nefinanšu informācijas aspektiem vai starp finanšu un nefinanšu informāciju.

3. GALVENIE PRINCIPI

3.1. Būtiskas informācijas atspoguļošana

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka attiecīgie uzņēmumi:

“(..) vadības ziņojumā ietver nefinanšu paziņojumu, kurā, ciktāl tas vajadzīgs, lai gūtu priekšstatu par attiecīgā uzņēmuma attīstību, veikspēju, stāvokli un tā darbības ietekmi, ir sniegta informācija (..)”

Būtiskuma jēdzienu jau plaši izmanto finanšu informācijas sagatavotāji, revidenti un lietotāji. Ja uzņēmums pilnīgi izprot tā pievienotās vērtības veidošanas ķēdes galvenos komponentus, ir vieglāk identificēt svarīgākos jautājumus un izvērtēt, kad informācija ir būtiska.

Grāmatvedības direktīvas (2013/34/ES) 2. panta 16. punktā būtisku informāciju definē kā “tādu informācijas statusu, kad ir pamats uzskatīt, ka tās neatklāšana vai nepareizs izklāsts varētu mainīt vai ietekmēt lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz uzņēmuma finanšu pārskatiem. Atsevišķu posteņu būtiskumu izvērtē saistībā ar citiem līdzīgiem posteņiem”.

Ar Direktīvu ievieš jaunu elementu, kas jāņem vērā nefinanšu informācijas būtiskuma izvērtēšanā, proti, “*ciktāl tas vajadzīgs, lai gūtu priekšstatu par (..) [uzņēmuma] darbības ietekmi*”⁽¹⁾.

Direktīvas 8. apsvērumā norādīts, ka “uzņēmumiem, uz kuriem attiecas šī direktīva, būtu jāsniedz atbilstīga informācija par jautājumiem, attiecībā uz kuriem pastāv vislielākā nopietnas ietekmes galveno risku īstenošanās varbūtība, kā arī informācija par riskiem, kas jau ir īstenojušies.”⁽²⁾ (..)

Uzņēmuma darbības ietekme ir būtisks apsvērums, kas jāņem vērā, atklājot nefinanšu informāciju. Ietekme var būt pozitīva vai nelabvēlīga. Būtiskas informācijas atklāšanā abu veidu ietekme jāatspoguļo skaidri un vispusīgi. Nefinanšu paziņojumam jāatspoguļo uzņēmuma godīgs skatījums uz informāciju, kas nepieciešama attiecīgajām ieinteresētajām personām.

Būtiska informācija ir jāizvērtē kontekstā. Informācija, kas var būt būtiska kādā kontekstā, var tāda nebūt citā. Jautājumi, kuru iekļaušana nefinanšu paziņojumā būtu jāapsver, ir atkarīgi no uzņēmuma apstākļiem, ņemot vērā konkrētas situācijas un ar nozari saistītus apsvērumus. Vienas nozares uzņēmumiem, visticamāk, būs kopīgas vides, sociālās un pārvaldības problēmas, piemēram, saistībā ar resursiem, ko tie izmanto preču un pakalpojumu ražošanā, vai to iespējamo ietekmi uz cilvēkiem, sabiedrību un vidi. Tādēļ var būt lietderīgi tieši salīdzināt vienas nozares uzņēmumu attiecīgo nefinanšu informāciju.

Uzņēmumi var ziņot par plašu potenciālo problēmu klāstu. To, kura informācija ir būtiska, uzņēmums izvērtē, pamatojoties uz tā veiktu analīzi par to, cik nozīmīga ir konkrētā informācija, lai gūtu priekšstatu par tā attīstību, veikspēju, stāvokli un darbības ietekmi. Būtiskuma novērtējumā jāņem vērā iekšējie un ārējie faktori⁽³⁾.

⁽¹⁾ Direktīvas 1. panta 1. punkts.

⁽²⁾ Direktīvas 8. apsvērumā arī norādīts: “Šādu seku smagums būtu jāvērtē pēc to pakāpes un nopietnības. Nelabvēlīgas sekas radoša riska faktors var būt uzņēmuma paša darbība, vai tā pamatā var būt uzņēmuma darījumi un vajadzības gadījumā, ja tas ir samērīgi, – arī produkti, pakalpojumi un darījumdarbības attiecības, tostarp ar piegādes un apakšuzņēmēju ķēdēm un citiem darījumdarbības partneriem.”

⁽³⁾ Piemēram, uzņēmumi var izmantot iepriekšēju analīzi, kas minēta EMAS Regulas (Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Regula (EK) Nr. 1221/2009 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:32009R1221>) I pielikumā.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Banka var uzskatīt, ka tās ūdens patēriņš birojos un filiālēs nav būtisks jautājums, kas būtu jāiekļauj tās vadības ziņojumā. Turpretī banka var konstatēt, ka tās finansēto projektu sociālā ietekme un ietekme uz vidi, kā arī tās nozīme pilsētas, reģiona vai valsts reālās ekonomikas atbalstīšanā ir būtiska informācija.

Izvērtējot informācijas būtiskumu, var ņemt vērā vairākus faktoros. To ir šādi:

- *darījumdarbības modelis, stratēģija un galvenie riski*: būtiski apsvērumi ir uzņēmuma mērķi, stratēģija, vadības pieeja un sistēmas, vērtības, materiālie un nemateriālie aktīvi, pievienotās vērtības veidošanas ķēde un galvenie riski,
- *galvenie nozares jautājumi*: uzņēmumiem, kuri darbojas vienā nozarē vai kuriem ir kopīgas piegādes ķēdes, būtiski būs līdzīgi jautājumi; jautājumi, kurus jau ir identificējuši konkurenti, klienti vai piegādātāji, visticamāk, uzņēmumam būs svarīgi ⁽¹⁾,
- *attiecīgo ieinteresēto personu intereses un gaidas*: uzņēmumiem ir jāsadarbojas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un jācenšas labi izprast to intereses un bažas,
- *darbības ietekme*: uzņēmumiem ir jāizvērtē ietekmes seku faktiskais un varbūtējais smagums un biežums, tostarp to produktu, pakalpojumu, kā arī darījumdarbības attiecību (ieskaitot piegādes ķēžu aspektu) ietekme,
- *sabiedriskās politikas un regulatīvie dzinējspēki*: sabiedriskā politika un regulējums var ietekmēt uzņēmuma konkrēto stāvokli un tādējādi var ietekmēt izpratni par būtiskumu.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var uzskatīt, ka tā augšupējās piegādes ķēdes radītās ietekmes sekas ir nozīmīgas un būtiskas, un attiecīgi par to ziņot. Ietekme var būt tieša vai netieša. Piemēram, uzņēmums, kas ražo minerālūdeni, var izvērtēt konkrētus pasākumus, kas veikti, lai aizsargātu tam nepieciešamos ūdens resursus.

Uzņēmumi var izskaidrot pārvaldības kārtību un procedūras, kas izmantotas būtiskuma izvērtēšanā ⁽²⁾.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums, kam tieši vai ar piegādes ķēdes starpniecību ir ietekme uz zemes izmantošanu un ekosistēmas izmaiņām (piemēram, atmežošanu), var apsvērt attiecīgu informācijas atklāšanu par piemēroto pienācīgu rūpību.

Būtiskuma izvērtējums jāveic regulāri, lai nodrošinātu, ka paziņotā informācija joprojām ir būtiska. Pārskati biežāk jāveic dinamiskākajos un novatoriskākajos uzņēmumos un nozarēs, kā arī uzņēmumos, kas maina un pielāgo savus darījumdarbības modeļus vai rīcībpolitiku, tostarp attiecībā uz pienācīgu rūpību. Tomēr stabilākos apstākļos to var veikt retāk.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums, kas ir iesaistīts minerālu piegādes ķēdēs no konfliktu skartiem un augsta riska apgabaliem, var apsvērt attiecīgi atklāt informāciju par pienācīgas rūpības standartu, ko piemēro, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas cilvēktiesības un netiek veicināti konflikti.

⁽¹⁾ Piemēram, EMAS nozares atsaucis dokumentos ir norādīts ar vides aspektiem saistītā paraugprakse un rādītāji;

⁽²⁾ Piemēram, uzņēmumi, kas īsteno kvalitātes vadības sistēmu vai vides vadības sistēmu (piem., ISO 14001 vai EMAS) vai izvērtē vides aprites ciklu, var tos izmantot, lai pamatotu būtiskuma izvērtējumu un atklātu informāciju par svarīgiem aspektiem.

3.2. Godīgs, vispusīgs un saprotams

Nefinanšu paziņojumā skaidri jāpievērš uzmanība labvēlīgajiem un nelabvēlīgajiem aspektiem, kā arī informācija jāizvērtē un jāsniedz objektīvi.

Nefinanšu paziņojumā jāizvērtē visi pieejamie un uzticamie ievaddati, ņemot vērā to, kāda informācija ir nepieciešama attiecīgajām ieinteresētajām personām. Informācijas lietotājus nedrīkst maldināt, izmantojot būtisku nepatiesību, noklusējot būtisku informāciju vai atklājot nebūtisku informāciju.

Nefinanšu paziņojumā faktiem jābūt nepārprotami nošķirti no viedokļiem vai interpretācijas.

Lai nodrošinātu, ka informācija ir godīgāka un precīzāka, var izmantot, piemēram:

- pienācīgu korporatīvās pārvaldības kārtību (piemēram, konkrētus neatkarīgus valdes locekļus vai valdes komiteju, kam uzticēta atbildība attiecībā uz ilgtspējības un/vai pārredzamības jautājumiem),
- pamatotu un uzticamu faktu materiālu, iekšējās kontroles un ziņošanas sistēmas,
- ieinteresēto personu efektīvu iesaisti, un
- neatkarīgu ārējo apliecināšanu.

Informāciju var padarīt skaidrāku, arī izklāstot to viegli saprotamā valodā un konsekventu terminoloģiju, izvairoties no standartfrāzēm un, ja nepieciešams, pievienojot tehnisku terminu definīcijas.

Būtiska informācija jāpapildina ar atbilstīgu kontekstu, lai tā būtu vieglāk saprotama. Piemēram, uzņēmuma darbības rezultātu izklāstā var sniegt norādes par tā stratēģiju un plašākajiem mērķiem. Uzņēmumiem ir jāapraksta, kā nefinanšu jautājumi ir saistīti ar to ilgtermiņa stratēģiju, galvenajiem riskiem un rīcībpolitikām.

Uzņēmumam jāpaskaidro atklātās informācijas tvēruma un attiecināmības robežas, jo īpaši, ja noteikta informācija ir saistīta tikai ar vienu vai vairākiem tā darbības segmentiem vai ja netiek aplūkoti konkrēti segmenti.

Saprotamību var uzlabot, arī izskaidrojot svarīgus atklātās informācijas pamatā esošos elementus, piemēram, mērījumu veikšanas metodes, izdarītos pieņēmumus un avotus.

Nefinanšu paziņojums nav tikai galveno darbības rādītāju saraksts (GDR). Lai gūtu pienācīgu priekšstatu par uzņēmuma attīstību, darbības rezultātiem, stāvokli un ietekmi, ir jāatklāj gan kvalitatīva, gan kvantitatīva informācija. Lai gan kvantitatīva informācija var būt efektīva, ja ziņo par atsevišķiem nefinanšu jautājumiem (GDR, mērķiem utt.), kvalitatīva informācija nodrošina kontekstu un padara nefinanšu paziņojumu noderīgāku un vieglāk uztveramu. Pārskats stāstījuma veidā, kvantitatīva informācija un vizuālie uzskates līdzekļi (¹) kopā padara saziņu efektīvāku un pārredzamāku.

Informācijas izpaušana darījumdarbībā pieņemtā valodā papildus tās izklāstam uzņēmuma valsts valodā, visticamāk, uzlabos uzņēmuma pārredzamību un palīdzēs informāciju darīt pieejamāku attiecīgajiem ieguldītājiem un citām ieinteresētajām personām.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums, kas atklāj konkrētus GDR, var uzlabot pārredzamību, sniedzot informāciju par šo rādītāju mērķi un saistību ar uzņēmuma stratēģiju, definīcijām un metodiku, informācijas avotiem, pieņēmumiem un ierobežojumiem, attiecīgo darbību jomu, kritērijiem, mērķauditoriju, tendencēm, izmaiņām metodikā (ja tādas ir), kvalitatīvus paskaidrojumus par līdzšinējiem un prognozētajiem darbības rezultātiem.

3.3. Visaptverošs, bet precīzs

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka attiecīgie uzņēmumi:

“(..) vadības ziņojumā ietver nefinanšu paziņojumu, kurā, ciktāl tas vajadzīgs, lai gūtu priekšstatu par attiecīgā uzņēmuma attīstību, veikspēju, stāvokli un tā darbības ietekmi, ir sniegta informācija vismaz par vides, sociālajiem un ar darbiniekiem saistītiem jautājumiem, cilvēktiesību ievērošanu un pretkorupcijas un kukuļošanas aspektiem (...)”

(¹) Grafiki, diagrammas, tabulas utt.

Ir jāatklāj vismaz informācija, kas attiecas uz Direktīvā tieši norādīto noteikto kategoriju jautājumiem. Tie ir šādi:

- vides, sociālie un ar darbiniekiem saistītie jautājumi,
- cilvēktiesību ievērošana,
- pretkorupcijas un kukuļošanas aspekti.

Uzņēmumiem jāatspoguļo arī jebkāda cita būtiska informācija.

Būtiskas informācijas atklāšanai jāsniedz visaptverošs priekšstats par uzņēmumu pārskata sniegšanas gadā. Tas attiecas uz atklātās informācijas apjomu. Tomēr detalizācijas līmenis informācijai, ko atklāj par jebkuru konkrēto jautājumu, ir atkarīgs no tās būtiskuma. Uzņēmumam būtu jāpievērš uzmanība tam, lai tiktu sniegta tik plaša un sīki izklāstīta informācija, kas palīdzētu ieinteresētajām personām gūtu priekšstatu par attiecīgā uzņēmuma attīstību, veikspēju, stāvokli un tā darbības ietekmi.

Nefinanšu paziņojumam jābūt arī precīzam, un tajā jāizvairās no nebūtiskas informācijas. Nebūtiskas informācijas atklāšana var apgrūtināt nefinanšu paziņojuma izpratni, jo tā var aizēnot būtisku informāciju. Jāizvairās no vispārīgas vai standartizētas nebūtiskas informācijas.

Nefinanšu paziņojumā var būt ietveras iekšējas mijnorādes vai norādes, lai panāktu precizitāti, izvairītos no atkārtošanās un nodrošinātu saites uz citu informāciju⁽¹⁾.

Piemērs

Uzņēmums var sniegt informācijas apkopojumu, pievērst uzmanību būtiskai informācijai, neiekļaut vispārīgu informāciju, ierobežot sīkākus informatīvus izklāstus, izvairīties no aktualitāti zaudējušiem elementiem, izmantot mijnorādes un norādes utt.

3.4. Stratēģisks un uz nākotni orientēts

Paziņojums ir domāts tam, lai sniegtu ieskatu uzņēmuma darbījumdarbības modelī, stratēģijā un tās īstenošanā, kā arī paskaidrotu paziņotās informācijas īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa ietekmi.

Uzņēmumiem ir jāatklāj attiecīga informācija par to darbījumdarbības modeli, tostarp stratēģija un mērķi. Informācijas atklāšanai jāsniedz ieskats stratēģiskajā pieejā attiecīgajiem nefinanšu jautājumiem – ko, kā un kāpēc uzņēmums dara.

Minētais neliedz pienācīgi ņemt vērā faktu, ka pastāv sensitīva komercinformācija. Attiecīgo informāciju var izklāstīt vispārīgākā veidā, kas tomēr ieguldītājiem un citām ieinteresētajām personām sniedz noderīgu informāciju.

Atklājot mērķus, kritērijus un apņemšanās, uzņēmums var palīdzēt ieguldītājiem un citām ieinteresētajām personām tā veikspēju novērtēt atbilstošā kontekstā. Tas var atvieglot arī nākotnes izredžu novērtēšanu. Uzņemto saistību izpildes un mērķu sasniegšanas āreja novērtēšana sekmē labāku pārredzamību ieinteresētajām personām. Mērķus un kritērijus var izteikt, izmantojot kvalitatīvus vai kvantitatīvus rādītājus. Vajadzības gadījumā uzņēmumi attiecīgo informāciju var atklāt, pamatojoties uz zinātniski prognozētiem scenārijiem.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var atklāt, kāda ir tā pieeja ilgtspējīgai darbījumdarbības stratēģijai un kā vides, sociālie un pārvaldības darbības rezultāti var palīdzēt sasniegt tā darbījumdarbības mērķus. Tas var arī atklāt ar paziņotajiem GDR saistītus mērķus un izskaidrot nenoteiktības un faktoros, kas, iespējams, ir pamatā informācijai par turpmākām darbībām un nākotnes izredzēm.

Informācija par turpmākām darbībām ļauj informācijas lietotājiem labāk novērtēt, cik noturīga un ilgtspējīga laika gaitā ir uzņēmuma attīstība, stāvoklis, veikspēja un ietekme. Tā arī palīdz tās lietotājiem novērtēt uzņēmuma progresu ilgtermiņa mērķu sasniegšanā.

⁽¹⁾ Mijnorādēm un norādēm jābūt saprātīgi izmantotām un lietotājdraudzīgām, piemēram, ievērojot praktisku noteikumu “ne vairāk kā viens klikšķis ārpus ziņojuma”.

Piemērs

Uzņēmums var atklāt attiecīgu informāciju, pamatojoties uz zinātniski prognozēto klimata pārmaiņu scenāriju gaidāmo ietekmi uz tā stratēģiju un darbībām. Tas var atklāt arī mērķus, kas attiecas uz darbā notikušu nelaimes gadījumu vai arodslimību skaita samazināšanu.

3.5. Orientēšanās uz ieinteresētajām personām

Uzņēmumiem ir jāizvērtē, kāda informācija ir nepieciešama visām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Tiem ir jāpievērš uzmanība ieinteresēto personu kā vienotas grupas nepieciešamībai pēc informācijas, nevis atsevišķu vai netipisku ieinteresēto personu, kā arī nepamatotu informācijas pieprasījumu vajadzībām vai vēlmēm.

Attiecīgā gadījumā tie var būt ieguldītāji, darbinieki, patērētāji, piegādātāji, klienti, vietējā sabiedrība, valsts iestādes, mazāk aizsargātas grupas, sociālie partneri un pilsoniskā sabiedrība.

Uzņēmumiem jāsniedz būtiska un lietderīga informācija par to sadarbību ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un to, kā tiek ņemta vērā to nepieciešamība saņemt informāciju. Šajā saistībā lietderīgi norādījumi ir sniegti, piemēram, ISO 26000 un ESAO Vadlīnijās daudznacionāliem uzņēmumiem.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var atklāt būtisku informāciju par tā sadarbību ar ieinteresētajām personām un paskaidrot, kā tā ietekmē uzņēmuma lēmumus, veikspēju un darbības ietekmi.

3.6. Konsekvents un saskaņots

Nefinanšu paziņojumam būtu jāatbilst pārējiem vadības ziņojuma elementiem.

Tiešas saiknes veidošana starp nefinanšu ziņojumā izklāstīto informāciju un pārējo vadības ziņojumā atklāto informāciju padara informāciju noderīgāku, nozīmīgāku un vienotāku. Vadības ziņojums jāuzskata par vienotu, vispusīgu un konsekventu informācijas kopumu.

Tā kā tā saturs ir savstarpēji saistīts, svarīgāko saikņu paskaidrošana palīdzēs ieguldītājiem un citām ieinteresētajām personām saprast būtisko informāciju un savstarpējas atkarības.

Ir jāsauglabā laika gaitā sagatavoto nefinanšu ziņojumu satura konsekvence. Tas ļauj informācijas lietotājiem izprast un salīdzināt agrākās un tagadējās izmaiņas uzņēmuma attīstībā, darbības rezultātos, stāvoklī un ietekmē, kā arī pienācīgi pašauties uz informāciju par turpmākām darbībām.

GDR izvēles un metodikas konsekvence ir svarīga, lai nodrošinātu, ka nefinanšu paziņojums ir saprotams un uzticams. Tomēr var būt nepieciešamība veikt atjauninājumus, jo GDR var kļūt novecojuši vai tikt izstrādāta jauna un labāka metodika, kas uzlabo informācijas kvalitāti. Uzņēmumiem ir jāpaskaidro jebkuras izmaiņas ziņošanas rīcībpolitikā vai metodikā, to veikšanas iemesli un ietekme (piemēram, atkārtoti norādot agrāk sniegto informāciju un skaidri parādot ziņošanas rīcībpolitikas vai metodikas izmaiņu sekas).

Piemērs

Uzņēmums var norādīt to, kādas attiecības un saiknes pastāv starp viņa darbīgsdarbības modeli un korupcijas un kukuļošanas aspektiem.

4. SATURS

Uzņēmumiem ir godīgi, vispusīgi un visaptveroši jānosaka, kādi konkrētie tematiskie aspekti un būtiskā informācija ir jāiekļauj atklājamā informācijā, tostarp šajā saistībā jāsadarbjas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

Nefinanšu paziņojumā iekļautā informācija ir savstarpēji saistīta. Piemēram, rezultāti atspoguļo ne tikai uzņēmuma darbību (pamatojoties uz darbīgsdarbības modeli, rīcībpolitiku un stratēģijām), bet arī uzņēmuma īpašos apstākļus un riskus, kā arī šo risku pārvaldības efektivitāti. Izskaidrojot svarīgākās saiknes un savstarpējo atkarību, tiek uzlabota ziņojuma kvalitāte.

Gatavojot nefinanšu paziņojumu, uzņēmumiem pienācīgi jāņem vērā noteikumi par personas datu aizsardzību ⁽¹⁾.

4.1. Darījumdarbības modelis

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka nefinanšu paziņojumā ir iekļauta informācija, kura cita starpā ietver

a) *“uzņēmuma darījumdarbības modeļa īsu aprakstu”*.

Uzņēmuma darījumdarbības modelis raksturo, kā uzņēmums ar saviem produktiem vai pakalpojumiem rada un saglabā vērtību ilgtermiņā. Darījumdarbības modelis piešķir kontekstu vadības ziņojumam kopumā. Tas sniedz pārskatu par to, kā uzņēmums darbojas un kādēļ tam ir konkrētā struktūra, aprakstot, kā tas darījumdarbības ceļā pārvērš ieguldījumus rezultātos. Vienkārši izsakoties – ko, kā un kāpēc uzņēmums dara.

Aprakstot darījumdarbības modeli, uzņēmumi var apsvērt atbilstošas informācijas atklāšanu saistībā ar

- darījumdarbības vidi,
- organizāciju un struktūru,
- tirgiem, kuros tie darbojas,
- mērķiem un stratēģijām, un
- svarīgākajām tendencēm vai faktoriem, kuri var ietekmēt attīstību nākotnē.

Uzņēmumi var apsvērt GDR izmantošanu, lai izskaidrotu savu darījumdarbības modeli, galvenās tendences utt.

Uzņēmumiem to darījumdarbības modeli ir jāizklāsta skaidri, saprotami un faktiem atbilstoši. Darījumdarbības modeli nozīmē ir vienīgi faktiem. Uzņēmumiem būtu jāizvairās no nebūtiskas informācijas atklāšanas, kurā pārsvarā norādītas vēlmes un centieni un kura novērš uzmanību no būtiskās informācijas.

Uzņēmumiem ir jāuzsver un jāpaskaidro, kādas būtiskas to darījumdarbības modeļa izmaiņas notikušas pārskata sniegšanas gadā.

Piemērs

Uzņēmums var apsvērt konkrētas informācijas atklāšanu, lai paskaidrotu:

- svarīgākos produktus, ko tā ražo, un kā tie apmierina patērētāju/klientu vajadzības,
- kā šie produkti tiek izgatavoti un kas padara pieeju ražošanai konkurētspējīgu un ilgtspējīgu,
- tā darbības tirgus raksturīgās īpašības un iespējamo attīstību nākotnē.

4.2. Rīcībpolitikas un pienācīga rūpība

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka nefinanšu paziņojumā jābūt iekļautai informācijai, kura cita starpā ietver:

b) *“aprakstu par uzņēmuma rīcībpolitikām, ko tas īsteno attiecībā uz minētajiem jautājumiem, tostarp veikto pienācīgas rūpības procesu aprakstu”*.

Uzņēmumiem jāatklāj būtiska informācija, kas sniedz skaidru priekšstatu par to rīcībpolitikām. Tiem ir jāapsver informācijas atklāšana par to pieeju svarīgākajiem nefinanšu aspektiem, galvenajiem mērķiem un to, kā tiek plānots sasniegt šos mērķus un īstenot šos plānus. Atklājot jebkuru informāciju, jāņem vērā uzņēmuma konkrētā situācija. Atklājot informāciju, uzņēmums var paskaidrot valdes un padomes atbildību un lēmumus, kā arī to, kā resursu piešķirums ir saistīts ar mērķiem, riska pārvaldību un plānotajiem rezultātiem. Piemēram, uzņēmums var skaidrot attiecīgos pārvaldības aspektus, ⁽²⁾ tostarp valdes pārraudzību.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽²⁾ Piemēram, attiecībā uz aspektu, kas ir saistīts ar klimata jautājumiem vai darba apstākļiem.

Piemērs

Uzņēmums var apsvērt informācijas atklāšanu par to, kas visā organizācijā un vadības struktūrā ir atbildīgs par konkrētas rīcībpolitikas, piemēram, attiecībā uz klimata jautājumiem, noteikšanu, īstenošanu un uzraudzību⁽¹⁾. Tas var arī aprakstīt valdes/uzraudzības padomes pienākumus un atbildību attiecībā uz vides, sociālo un cilvēktiesību rīcībpolitiku.

Pienācīgas rūpības procedūras ir saistītas ar rīcībpolitiku, riska pārvaldību un rezultātiem. Uzņēmums veic pienācīgas rūpības procedūras, lai nodrošinātu, ka tas izpilda konkrētu mērķi (piem., lai nodrošinātu, ka oglekļa emisijas nesasniedz noteiktu līmeni vai piegādes ķēdēs nenotiek cilvēku tirdzniecība). Tās palīdz identificēt, novērst un mazināt esošo un varbūtējo nelabvēlīgo ietekmi.

Uzņēmumiem jāatklāj būtiska informācija par īstenotajām pienācīgas rūpības procedūrām, tostarp vajadzības gadījumā, ja tas ir samērīgi – par piegādātājiem un apakšuzņēmumu ķēdēm. Tie var arī apsvērt attiecīgas informācijas atklāšanu par lēmumiem, kas pieņemti šo procedūru izveidošanai, kā arī to, kā iecerēta procedūru darbība, jo īpaši attiecībā uz nelabvēlīgas ietekmes novēršanu un mazināšanu. Uzņēmumi var apsvērt arī attiecīgas informācijas sniegšanu par mērķu noteikšanu un progresu novērtēšanu.

Šajā saistībā noderīgus norādījumus sniedz, piemēram, ESAO vairāku nozaru ieteikumu dokumenti, ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipi, SDO trīspusējā deklarācija par principiem attiecībā uz starptautiskiem uzņēmumiem un sociālo politiku un ISO 26000.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt informācijas atklāšanu par tā rīcībpolitiku, kuras mērķis ir izvairīties no bīstamu ķīmisku vielu, SVHC vai biocīdu izmantošanas produktos, darbībā un piegādes ķēdē. Tas var arī atklāt rīcībpolitiku attiecībā uz drošu alternatīvu risinājumu pētniecību, izstrādi un izmantošanu. Uzņēmumi var skaidrot, kā tiek izvērtēta izmantoto ķīmisko produktu kvalitāte, nekaitīgums un ietekme uz vidi, kā arī to, kā tiek ievērotas juridiskās prasības ķīmiskās drošības jomā (piem., REACH, CLP klasifikācija, marķēšana un iepakojšana).

Piemērs

Uzņēmums var atklāt attiecīgu informāciju par to, kā tas identificē, izvērtē un pārvalda ar klimatu⁽¹⁾ un/vai dabas kapitālu saistītos riskus.

Uzņēmumiem ir jāuzsver un jāpaskaidro visas būtiskās izmaiņas, kas pārskata sniegšanas gadā notikušas to svarīgākajās rīcībpolitikās un pienācīgas rūpības procesos.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt šādas informācijas atklāšanu attiecībā uz veselību un drošību:

- darba vietas rīcībpolitiku,
- līgumiskās saistības, par kurām panākta vienošanās ar piegādātājiem un apakšuzņēmējiem,
- resursus, kas atvēlēti riska pārvaldībai, informācijai, mācībām, uzraudzībai, revīzijai, sadarbībai ar vietējām iestādēm un sociālajiem partneriem.

Uzņēmums var nebūt izstrādājis rīcībpolitiku konkrētos jautājumos, kurus tas tomēr uzskata par būtiskiem. Šādā gadījumā konkrētais uzņēmums skaidri un pamatoti paskaidro, kādēļ rīcībpolitika nav izstrādāta. Citas ziņošanai noteiktās prasības paliek spēkā (piemēram, attiecībā uz darījumdarbības modeli, galvenajiem riskiem utt.)

⁽¹⁾ Turpmākai atsaucei sk. FSP organizētās nozares vadītās darba grupas secinājumus par tādas finanšu informācijas atklāšanu, kas saistīta ar klimatu.

Direktīvas 1. pantā noteikts: “Ja uzņēmums neīsteno rīcībpolitiku attiecībā uz vienu vai vairākiem no minētajiem jautājumiem, tas nefinanšu paziņojumā sniedz skaidru un argumentētu skaidrojumu, kādēļ tas to nedara.”

4.3. Rezultāti

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka nefinanšu paziņojumā jābūt iekļautai informācijai, kurai cita starpā noteikti ietver

c) “minēto rīcībpolitiku rezultātu”.

Uzņēmumiem jāsniedz lietderīgs, godīgs un vispusīgs pārskats par savas rīcībpolitikas virzienu rezultātiem.

Nefinanšu informācijai, ko atklāj uzņēmumi, būtu jāpalīdz ieguldītājiem un citām ieinteresētajām personām gūt priekšstatu par uzņēmuma veikspēju un uzraudzīt to.

Attiecīga informācijas atklāšana par rīcībpolitikas rezultātiem var sniegt noderīgu informāciju par uzņēmuma stiprajām un vājajām pusēm. Nefinanšu paziņojumam visaptveroši un precīzi jāatspoguļo uzņēmuma rīcības un darbības rezultāti.

Uzņēmumi var apsvērt finanšu un nefinanšu rezultātu savstarpējās saiknes, kā arī tās ilgtermiņa pārvaldības izskaidrošanu.

Rezultātu analizē jāietver attiecīgi nefinanšu GDR. Uzņēmumiem ir jāatklāj GDR, kurus tie uzskata par visnoderīgākajiem progresa uzraudzības un izvērtēšanas, kā arī dažādu uzņēmumu un nozaru salīdzināmības atbalstīšanas vajadzībām. Nepieciešamības gadījumā uzņēmumi var arī apsvērt šīs informācijas sniegšanu un izskaidrošanu attiecībā uz mērķiem un kritērijiem.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt konkrētas informācijas atklāšanu, lai paskaidrotu

- faktiskās oglekļa dioksīda emisijas, oglekļa dioksīda emisiju intensitāti,
- bīstamu ķīmisku vielu vai biocīdu izmantošanu,
- ietekmi uz dabas kapitālu un ar to saistīto atkarību,
- salīdzinājumu ar mērķiem, attīstību laika gaitā,
- īstenoto rīcībpolitiku mazinošo ietekmi,
- oglekļa dioksīda emisiju mazināšanas plānus.

4.4. Galvenie riski un to pārvaldība

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka nefinanšu paziņojumā jābūt iekļautai informācijai, kurai cita starpā noteikti ietver

d) “galvenos ar minētajiem jautājumiem saistītos riskus, kuri ir raksturīgi uzņēmuma darījumiem, tostarp vajadzības gadījumā, ja tas ir samērīgi, darījumdarbības attiecībām, produktiem vai pakalpojumiem, kas var radīt negatīvas sekas šajās jomās, un to, kā uzņēmums šos riskus pārvalda”.

Uzņēmumiem jāatklāj informācija par to galvenajiem riskiem un to, kā šie riski tiek pārvaldīti un mazināti. Šie riski var būt saistīti ar to darbību, produktiem vai pakalpojumiem, piegādes ķēdi un darījuma attiecībām, kā arī ar citiem aspektiem. Informācijā iekļauj pienācīgu pārskatu par īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa galvenajiem riskiem. Uzņēmumiem ir jāpaskaidro, kā galvenie riski var ietekmēt to darījumdarbības modeli, darbību, finanšu stāvokli un to darbības ietekmi.

Uzņēmumam ir jāatklāj būtiska informācija par galvenajiem riskiem neatkarīgi no tā, vai tie radušies paša uzņēmuma lēmumu vai darbību dēļ vai ārēju faktoru ietekmē, kā arī jāizskaidro procesi šādu risku identificēšanai un izvērtēšanai.

Vajadzības gadījumā, ja tas ir samērīgi, atklājot informāciju, jāietver būtiska informācija par piegādes un apakšuzņēmumu ķēdēm. Jāietver arī būtiska informācija par to, kā uzņēmums pārvalda un mazina galvenos riskus.

Uzņēmumam ir jāuzsver un jāpaskaidro jebkuras būtiskas izmaiņas, kas pārskata sniegšanas gadā notikušas attiecībā uz tā galvenajiem riskiem vai to pārvaldību.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt konkrētas informācijas atklāšanu par:

- nepareizi funkcionējošiem produktiem, kas var ietekmēt patērētāju drošību,
- problēmas risināšanai īstenoto rīcībpolitiku,
- pasākumiem stāvokļa uzlabošanai, kas vērsti uz to patērētāju vajadzībām, kurus jau skārusi minēto produktu ietekme.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt būtiskas informācijas atklāšanu par to, kā klimata jautājumi ietekmē tā darbību un stratēģiju, ņemot vērā tā specifiskos apstākļus, kā arī ietverot pienācīgu varbūtības izvērtējumu un scenāriju analīzi ⁽¹⁾.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt būtiskas informācijas atklāšanu par cilvēktiesību aizskārums, darba un vides aizsardzības riskiem tā piegādes un apakšuzņēmumu ķēdēs, kā arī par to, kā uzņēmums pārvalda un mazina varbūtējo negatīvo ietekmi.

4.5. Galvenie darbības rādītāji

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka nefinanšu paziņojumā jābūt iekļautai informācijai, kurai cita starpā noteikti ietver:

- e) “nefinanšu rezultātu pamatrādītājus, kas attiecas uz konkrēto darbījumbārību”.

Nefinanšu paziņojumā jāietver būtiski stāstījumi un jāatklāj rādītājos pamatota informācija, ko parasti dēvē par galvenajiem darbības rādītājiem (GDR).

Uzņēmumiem ir jāpaziņo tie GDR, kas ir lietderīgi, ņemot vērā savu konkrēto situāciju. GDR jāatbilst rīkiem, kurus uzņēmums faktiski izmanto iekšējās pārvaldības un riska novērtēšanas procedūrās. Šādi informācijas atklāšana tiek padarīta būtiskāka un lietderīgāka, kā arī tiek uzlabota pārredzamība. Augstas kvalitātes plaši atzītu GDR (piemēram, nozarē konkrētas tēmas jautājumiem bieži izmantotu rīku) atklāšana var uzlabot arī salīdzināmību, jo īpaši vienas nozares vai pievienotās vērtības veidošanas ķēdes uzņēmumiem.

Uzņēmumam ir jāatklāj GDR, kas ir nepieciešami, lai saprastu tā attīstību, veikspēju, stāvokli un darbības ietekmi. Daži GDR var noderēt dažādu veidu uzņēmumiem un darbījumbārības apstākļiem. Citi GDR vairāk ir saistīti ar konkrētās nozares problēmām un apstākļiem. Uzņēmumiem ir ieteicams atklāt būtiskos GDR gan vispārēji, gan attiecībā uz nozari. Ņemot vērā savus specifiskos apstākļus un ieguldītāju un citu ieinteresēto personu nepieciešamību saņemt konkrētu informāciju, uzņēmumiem ir jāsniedz godīgs un vispusīgs pārskats, izmantojot vispārējos, nozares un konkrētajam uzņēmuma raksturīgos GDR.

Informācijas lietotāji parasti augstu vērtē kvantitatīvo informāciju, jo tā tiem ļauj novērtēt panākto progresu, pārbaudīt saskaņību laika gaitā un izdarīt salīdzinājumus. Attiecīgi stāstījumi, kuri paskaidro GDR, palīdz nefinanšu paziņojumam kļūt saprotamākam.

⁽¹⁾ Turpmākai atsaucei sk. FSP organizētās nozares vadītās darba grupas secinājumus par tādas finanšu informācijas atklāšanu, kas saistīta ar klimatu.

GDR tiek uzskatīti arī par efektīviem rīkiem kvalitatīvās un kvantitatīvās informācijas savienošanai un saikņu veidošanai. Tie ļauj uzņēmumiem precīzi un efektīvi sniegt vispusīgu un visaptverošu pārskatu.

GDR dažādos pārskata periodos jāizmanto konsekventi, lai sniegtu uzticamu informāciju par progresu un tendencēm. Protams, paziņotie GDR laika gaitā var mainīties ar darījumdarbību saistītu vai tehnisku iemeslu dēļ. Šādos gadījumos uzņēmumiem būtu jāpaskaidro, kādēļ GDR mainījušies. Tie attiecīgos gadījumos var apsvērt iepriekšējās informācijas pārformulēšanu un izmaiņu ietekmes izskaidrošanu saprotami un efektīvi.

Uzņēmumi var paskaidrot datu vākšanu, metodiku un izmantoto regulējumu. Tie var arī sniegt atklāto GDR analīzi, piemēram, paskaidrojot, kādēļ GDR pārskata sniegšanas gadā ir pieauguši vai pazeminājušies, kā arī GDR iespējamo turpmāko attīstību.

Vajadzības gadījumā uzņēmumi var izklāstīt GDR atbilstošā kontekstā —saistībā ar mērķiem, līdzšinējo darbību un salīdzinājumu ar citiem uzņēmumiem.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt atbilstošas informācijas atklāšanu par rīkiem un mērķiem, kas izmantoti, lai novērtētu un pārvaldītu attiecīgos ar vidi un klimatu saistītos jautājumus ⁽¹⁾.

4.6. Tematiskie aspekti

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka attiecīgie uzņēmumi “vadības ziņojumā ietver nefinanšu paziņojumu, kurā, ciktāl tas vajadzīgs, lai gūtu priekšstatu par attiecīgā uzņēmuma attīstību, veikspēju, stāvokli un tā darbības ietekmi, ir sniegta informācija vismaz par vides, sociālajiem un ar darbiniekiem saistītiem jautājumiem, cilvēktiesību ievērošanu un pretkorupcijas un kukuļošanas aspektiem (...)”.

Būtiskas informācijas atklāšanai jāsniedz vispusīgs un visaptverošs pārskats par uzņēmuma attīstību, veikspēju, stāvokli un tā darbības ietekmi.

Dažos gadījumos uzņēmumi var uzskatīt, ka sīkākas informācijas atklāšana par gaidāmo notikumu attīstību vai sarunu posmā esošiem jautājumiem radītu nopietnu kaitējumu. Tomēr informācijas izpaušana kopsavilkuma veidā, kas nerada nopietnu kaitējumu, var ļoti palīdzēt vispārējā pārredzamības mērķa sasniegšanā.

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka “dalībvalstis var ļaut uzņēmuma gadījumos nesniegt informāciju par tuvākā laikā gaidāmiem notikumiem vai jautājumiem, par kuriem joprojām turpinās sarunas, ja (...) šādas informācijas sniegšana nopietni kaitētu uzņēmuma komerciālajam stāvoklim (...)”.

Tematiskie jautājumi ļoti bieži ir savstarpēji saistīti. Piemēram, ar uzņēmuma darbību, produktiem vai piegādes ķēdi saistītam vides jautājumam var būt ietekme arī uz patērētāju, darbinieku, piegādātāju drošību un/vai veselību vai uz zīmola reputāciju. Uzņēmumiem ir jāsniedz skaidrs, godīgs un visaptverošs pārskats par visiem attiecīgā jautājuma aspektiem.

Turpmāk minētie elementi veido neizsmelšu tematisko aspektu sarakstu, kuri uzņēmumiem ir jāņem vērā, atklājot nefinanšu informāciju.

a. Vides jautājumi

Uzņēmumam ir jāatklāj attiecīga informācija par savas darbības faktisko un varbūtējo ietekmi uz vidi, kā arī par to, kā pašreizējie un paredzamie vides jautājumi varētu ietekmēt uzņēmuma attīstību, veikspēju vai stāvokli.

Tas var ietvert:

- būtiskas informācijas atklāšanu par piesārņojuma novēršanu un kontroli,
- enerģijas izmantošanas ietekmi uz vidi,

⁽¹⁾ Turpmākai atsaucei sk. FSP organizētās nozares vadītās darba grupas secinājumus par tādas finanšu informācijas atklāšanu, kas saistīta ar klimatu.

- tiešās un netiešās emisijas gaisā ⁽¹⁾,
- dabas resursu (piem., ūdens, zemes) izmantošanu un aizsardzību, kā arī ar tiem saistītās bioloģiskās daudzveidības aizsardzību,
- atkritumu apsaimniekošanu,
- ietekmi uz vidi, kāda ir produktu un pakalpojumu transportēšanai vai to lietošanai un iznīcināšanai, un
- videi draudzīgu produktu un pakalpojumu izstrādi.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var atklāt būtisku informāciju, pamatojoties uz īpašos tiesību aktos noteikto metodiku. Piemēram, Komisijas Ieteikuma 2013/179/ES pielikumos ir iekļautas produkta vides pēdas nospieduma un organizācijas vides pēdas nospieduma metodes. Tās ir aprites cikla izvērtēšanas metodes, kuras ļauj uzņēmumiem attiecībā uz katru produktu vai visu organizāciju kopumā izvērtēt i) svarīgākos ietekmes veidus un ii) tos ietekmējošos procesus un emisijas piegādes ķēdē. Ietekmi uz vidi var paziņot katrā gadījumā atsevišķi vai kā vienotu apkopotu rezultātu.

Uzņēmumi vajadzības gadījumā var atsaukties uz būtisko informāciju, kas sniegta saistībā ar konkrētām prasībām ziņošanai vides jomā ⁽²⁾.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt, piemēram, šādus GDR:

- ēku energoefektivitāti un ēku energoefektivitātes uzlabojumus,
- no neatjaunojamiem energoresursiem iegūtās enerģijas patēriņu un energointensitāti,
- siltumnīcefekta gāzu emisiju, izteikta kā metriskā tonna oglekļa dioksīda ekvivalenta, un emisiju intensitāti,
- citu piesārņotāju emisijas (mēra kā absolūto vērtību un kā intensitāti),
- dabas resursu ieguvu,
- ietekmi uz dabas kapitālu un bioloģisko daudzveidību un ar to saistīto atkarību,
- atkritumu apsaimniekošanu (piem., pārstrādes rādītājus).

b. Sociālie un ar darbiniekiem saistītie jautājumi

Uzņēmumiem ir jāatklāj būtiska informācija par sociālajiem un ar darbiniekiem saistītajiem jautājumiem ⁽³⁾. Tie ir šādi:

- svarīgāko Starptautiskās Darba organizācijas konvenciju īstenošana,
- daudzveidības jautājumi, piemēram, dzimumu daudzveidība un vienlīdzīga attieksme nodarbinātības un nodarbošanās jautājumos (tostarp pēc vecuma, dzimuma, seksuālās orientācijas, reliģiskās pārliecības, invaliditātes, etniskās izcelsmes un citiem būtiskiem aspektiem),

⁽¹⁾ Tostarp siltumnīcefekta gāzu, toksisku vielu, eutrofikāciju un paskābināšanu izraisošu vielu utt. emisijas.

⁽²⁾ Piemēram, saistības, kas izriet no ES direktīvām (Rūpniecisko emisiju direktīvas, Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas, Ūdens pamatdirektīvas, REACH, Atkritumu poligonu direktīvas, Nolietotu transportlīdzekļu direktīvas, Nolietotu elektrisko un elektronisko iekārtu direktīvas un Bīstamu vielu ierobežošanas direktīvas) un Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra.

⁽³⁾ Informāciju, kas atklāj fiziskas personas rases vai etnisko piederību, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai seksuālo orientāciju, saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 9. pantu uzskata par īpašu personas datu kategoriju, kurus nedrīkst apstrādāt, ja vien netiek izpildīts kāds no šajā pantā paredzētajiem nosacījumiem. Tādēļ uzņēmumiem šajos jautājumos jāatklāj tikai anonimizēti vai apkopoti dati (lai nepieļautu fizisku personu identificēšanu).

- nodarbinātības jautājumi, tostarp apspriešanās ar darbiniekiem un/vai viņu līdzdalība, nodarbinātības un darba apstākļi,
- attiecības ar arodbiedrībām, tostarp arodbiedrību tiesību ievērošana,
- cilvēkkapitāla pārvaldība, tostarp pārstrukturēšanas vadība, karjeras vadība un nodarbināmība, atalgojuma sistēma, apmācība,
- Darba aizsardzība,
- attiecības ar patērētājiem, tostarp patērētāju apmierinātība, piekļūstamība, produkti ar varbūtēju ietekmi uz patērētāju veselību un drošību,
- ietekme uz neaizsargātajiem patērētājiem,
- atbildīga tirgvedība un pētniecība un
- attiecības kopienā, tostarp vietējās sabiedrības sociālā un ekonomiskā attīstība.

Uzņēmumiem varētu būt noderīgi izmantot plaši atzītus augstas kvalitātes regulējumus, piemēram, ESAO Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem, Starptautiskās Darba organizācijas trīspusējo deklarāciju par principiem attiecībā uz starptautiskiem uzņēmumiem un sociālo politiku vai ISO 26000.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt, piemēram, tādu GDR atklāšanu, kuru pamatā ir šādi aspekti:

- dzimumu daudzveidība un citi daudzveidības aspekti,
- darbinieki, kuriem ir tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu, sadalījumā pa dzimumiem,
- darbinieki, kas iesaistās darbībās, kurās ir augsts konkrētu nelaimes gadījumu vai slimību risks,
- nelaimes gadījumu darbā, traumu vai arodslimību veidu skaits,
- kadru mainība,
- tādu darbinieku īpatsvars, kuri veic darbu saskaņā ar līgumu uz noteiktu laiku, sadalījumā pa dzimumiem,
- vidējais mācību stundu skaits gadā katram darbiniekam sadalījumā pa dzimumiem,
- darbinieku uzklaušanās procedūras,
- nodarbināto personu ar invaliditāti skaits.

c. Cilvēktiesību ievērošana

Uzņēmumiem ir jāatklāj būtiska informācija par savas darbības faktisko un varbūtējo ietekmi uz tiesību subjektiem.

Par paraugpraksi tiek uzskatīta uzņēmuma pausta apņemšanās ievērot cilvēktiesības. Šī apņemšanās var noteikt, ko uzņēmums gaida no tā vadības, darbiniekiem un darījumdarbības partneriem cilvēktiesību, tostarp darba pamatstandartu, kontekstā. Informācijā var skaidrot, uz kādām tiesībām attiecas apņemšanās, piemēram, bērnu, sieviešu, pirmiedzīvotāju⁽¹⁾, personu ar invaliditāti⁽²⁾, vietējās sabiedrības, mazo lauksaimnieku, cilvēku tirdzniecības upuru tiesībām, kā arī strādājošo, ieskaitot saskaņā ar līgumu uz noteiktu laiku strādājošos, darbiniekus piegādes ķēdēs vai apakšuzņēmumus, migrējošos darba ņēmējus un to ģimenes, tiesībām.

Uzņēmumiem būtu jāapsver būtiskas informācijas atklāšana par pienācīgu rūpību cilvēktiesību jautājumos, kā arī attiecībā uz īstenotajām procedūrām un kārtību cilvēktiesību pārkāpumu novēršanai. Tā var ietvert, piemēram, informāciju par to, kā uzņēmuma līgumos ar tā piegādes ķēdes uzņēmumiem noregulēti cilvēktiesību jautājumi, un to, kā uzņēmums mazina iespējamo negatīvo ietekmi uz cilvēktiesībām un paredz piemērotu tiesiskās aizsardzības līdzekli, ja cilvēktiesības tikušas pārkāptas.

⁽¹⁾ Piemēram, atbilstoši Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 1989. gada Konvencijai par pirmiedzīvotāju un cilšu tautām (Nr. 169).

⁽²⁾ Piemēram, atbilstoši ANO Konvencijai par personu ar invaliditāti tiesībām.

Būtiskas informācijas atklāšana var atspoguļot uzņēmuma nostāju cita starpā pret Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, ar ko īsteno ANO programmu "Aizsargāt, ievērot un labot", ESAO Vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem un SDO trīspusējo deklarāciju par principiem attiecībā uz starptautiskiem uzņēmumiem un sociālo politiku.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt būtiskas informācijas un GDR atklāšanu attiecībā uz:

- notikumiem, kas saistīti ar tā darbību vai lēmumiem un kas būtiski skar cilvēktiesības,
- sūdzību pieņemšanas un risināšanas procedūrām, cilvēktiesību pārkāpumu mazināšanu un tiesiskās aizsardzības līdzekļu nodrošināšanu,
- darbībām un piegādātājiem, kam ir būtisks cilvēktiesību pārkāpumu risks,
- procedūrām un pasākumiem, lai novērstu cilvēku tirdzniecību jebkāda veida izmantošanai, piespiedu darbu un bērnu darbu, nepastāvīgu darbu un nedrošus darba apstākļus, jo īpaši ģeogrāfiskajos apgabalos, kuros ir augstāks risks saskarties ar ļaunprātīgu izmantošanu,
- to, cik piekļūstamas cilvēkiem ar invaliditāti ir tā telpas, dokumenti un tīmekļa vietnes,
- biedrošanās brīvības ievērošanu,
- sadarbību ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

d. Pretkorupcijas un kukuļošanas aspekti

Uzņēmumiem ir jāatklāj būtiska informācija par to, kā tie pārvalda pretkorupcijas un kukuļošanas aspektus un gadījumus.

Uzņēmumi var apsvērt informācijas atklāšanu attiecībā uz organizāciju, lēmumiem, vadības instrumentiem un resursiem, kas atvēlēti korupcijas un kukuļošanas apkarošanai.

Uzņēmumi var arī apsvērt, vai nav nepieciešamības izskaidrot, kā tie izvērtē cīņu ar korupciju un kukuļošanu, veic pasākumus ar mērķi novērst vai mazināt nelabvēlīgas sekas, uzrauga efektivitāti un īsteno iekšējo un ārējo saziņu par šo jautājumu.

Uzņēmumiem varētu būt noderīgi izmantot plaši atzītus augstas kvalitātes regulējumus, piemēram, ESAO Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem vai ISO 26000.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt, piemēram, ar šādiem aspektiem saistītas būtiskas informācijas un GDR atklāšanu:

- pretkorupcijas rīcībpolitika, procedūras un standarti,
- ar korupciju saistīto risku novērtēšanā izmantotie kritēriji,
- iekšējās kontroles procedūras un resursi, kas atvēlēti korupcijas un kukuļošanas novēršanai,
- vai darbinieki ir atbilstīgi apmācīti,
- trauksmes celšanas mehānismu izmantošana,
- izskatīšanas posmā esošo un izskatīto lietu skaits par darbībām, kas vērstas pret konkurenci.

e. Citi

Piegādes ķēdes

Uzņēmumiem vajadzības gadījumā, ja tas ir samērīgi, jāatklāj būtiska informācija par piegādes ķēžu jautājumiem, kas būtiski skar to attīstību, veiktspēju, stāvokli un ietekmi. Tā būtu informācija, kas nepieciešama, lai gūtu vispārēju priekšstatu par uzņēmuma piegādes ķēdi un to, kā piegādes ķēdes pārvaldībā tiek ņemti vērā attiecīgi nefinanšu jautājumi.

Ja uzņēmums uzskata, ka sīkākas informācijas atklāšana par gaidāmo notikumu attīstību vai sarunu posmā esošiem jautājumiem radītu nopietnu kaitējumu, tas var sniegt informācijas kopsavilkumu, lai tādējādi izpildītu vispārējo pārredzamības mērķi, bet neradītu nopietnu kaitējumu.

Būtiskas informācijas atklāšana var atspoguļot to, kā uzņēmums cita starpā rīkojas attiecībā uz ESAO Vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem, kā arī nozarei raksturīgo regulējumu, piemēram, FAO un ESAO ieteikumiem par atbildīgām lauksaimniecības piegādes ķēdēm.

Piemērs un galvenie darbības rādītāji

Uzņēmums var apsvērt, piemēram, tādas būtiskas informācijas un GDR atklāšanu, kas saistīti ar šādiem piegādātāju uzraudzības aspektiem:

- nodarbinātības praksi, tostarp bērnu darbu un piespiedu darbu, nepastāvīgu darbu, darba samaksu, nedrošiem darba apstākļiem (tostarp ēku drošību, aizsargierīcēm, strādājošo veselību), ⁽¹⁾
- cilvēku tirdzniecību un citiem cilvēktiesību jautājumiem,
- siltumnīcefekta gāzu emisiju un citiem ūdens un vides piesārņošanas veidiem,
- atmežošanu un citiem ar bioloģisko daudzveidību saistītiem riskiem,

un uzņēmuma ietekmes uz piegādātājiem uzraudzību, piemēram, norēķinu noteikumiem un vidējiem atmaksas termiņiem.

Konfliktu izrakeņi

Uzņēmumiem vajadzības gadījumā, ja tas ir samērīgi, jāatklāj attiecīga informācija par pienācīgu rūpību, lai nodrošinātu alvas, tantalā, volframa un zelta atbildīgas piegādes ķēdes no konfliktu skartajām un augsta riska teritorijām.

Informācijas atklāšanai jāatbilst ESAO Pienācīgas pārbaudes pamatnostādņēm attiecībā uz atbildīgām izrakeņu piegādes ķēdēm no konfliktu skartajām un augsta riska teritorijām, tostarp šo pamatnostādņu papildinājumiem. Šajā saistībā uzņēmumiem ir jāatklāj attiecīga informācija par to rīcībpolitikām, praksi un darbības rezultātiem attiecībā uz pienācīgu rūpību saistībā ar konfliktu izrakeņiem. Tiem arī jāatklāj, kādi pasākumi ir veikti, lai, ņemot vērā to atrašanās vietu piegādes ķēdēs, īstenotu "piecu soļu regulējumu" ⁽²⁾ attiecībā uz pienācīgu rūpību izrakeņu piegādes ķēdēs, pamatojoties uz risku, kā noteikts ESAO Pienācīgas pārbaudes pamatnostādņēs.

Uzņēmumiem pēc tam jāatklāj GDR, kas ir saistīti ar identificēto risku būtību un daudzumu, pasākumi, kas veikti šo risku novēršanai un mazināšanai, kā arī tas, kā uzņēmums laika gaitā ir uzlabojis savus centienus pienācīgas rūpības jomā.

Konkrēti galvenās darbības rādītāji

Tie ir šādi: tiešo attiecīgo piegādātāju īpatsvars, kuri ir pieņēmuši un īsteno konfliktu izrakeņu pienācīgas rūpības rīcībpolitiku, kas atbilst ESAO Pienācīgas pārbaudes pamatnostādņēm; no konfliktu skartajām un augsta riska teritorijām atbildīgi iegūtas alvas, tantalā, volframa un zelta īpatsvars un attiecīgo klientu īpatsvars, ar kuriem noslēgtie līgumi paredz sniegt konfliktu izrakeņu pienācīgas rūpības informāciju saskaņā ar ESAO Pienācīgas pārbaudes pamatnostādņēm.

⁽¹⁾ Piemēram, atsaucoties uz Starptautiskās Darba organizācijas 105. sesijā pieņemto "Rezolūciju par pienācīgas kvalitātes nodarbinātību globālajās piegādes ķēdēs" (SDO, 2016) http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/105/texts-adopted/WCMS_497555/lang-en/index.htm

⁽²⁾ ESAO (2016), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from conflict-Affected and High-Risk Areas. Third Edition. OECD Publishing, Paris. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264252479-en>

5. ZIŅOŠANAS REGULĒJUMS

Uzņēmums, sagatavojot nefinanšu paziņojumu, var izmantot augstas kvalitātes plaši atzītu valsts, ES līmeņa vai starptautisko regulējumu. Daži regulējumi aptver plašu nozaru un tematisko jautājumu klāstu (horizontālie regulējumi), savukārt citi attiecas uz konkrētu nozari vai tematisku problēmu. Daži ir vērsti tikai uz nefinanšu informācijas atklāšanu, citi attiecas uz pārredzamību plašākā nozīmē.

Ja uzņēmumi izmanto plaši atzītu, likumā paredzētajā kārtībā izstrādātu regulējumu, tad parasti ziņošanai par svarīgākajiem plašu sabiedrību interesējošiem jautājumiem tiem ir iespēja lietot strukturētu veidni vai veidlapu, un tādējādi tiek mazināts administratīvais slogs un ir vieglāk salīdzināt informāciju.

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka attiecīgie uzņēmumi “var izmantot valsts, Savienības vai starptautisku regulējumu, un, ja uzņēmums to dara, (...) precizē, kuru regulējumu tas ir izmantojis”.

Uzņēmumam, kas izmanto vienu vai vairākus regulējumus, jānorāda kuru(-us) regulējumu(-us) tas izmantojis, atklājot konkrēto informāciju. Šādi tiek veicināta skaidrība un salīdzināmība.

Direktīvas 9. apsvērumā ir minēti pašreizējo ziņošanas regulējumu piemēri. Tomēr šis saraksts nebūtu jāuzskata par izsmeļošu.

Direktīvas 9. apsvērumā noteikts:

“Sniedzot šo informāciju, uzņēmumi, uz kuriem attiecas šī direktīva, var izmantot valsts regulējumu, Savienības regulējumu, piemēram, vides vadības un audita sistēmu (EMAS), vai starptautisko regulējumu, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Globālo līgumu, Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipus, ar ko īsteno ANO programmu “Aizsargāt, ievērot un labot”, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādnes daudznacionāliem uzņēmumiem, Starptautiskās Standartizācijas organizācijas ISO standartu 26000, Starptautiskās Darba organizācijas trīspusējo deklarāciju par principiem attiecībā uz daudznacionāliem uzņēmumiem un sociālo politiku, Globālo ziņošanas iniciatīvu vai citu atzītu starptautisku regulējumu.”

Uzņēmumi var apsvērt arī citus ziņošanas regulējumus, piemēram, šo pamatnostādņu ievadā minētos.

6. VALDES SASTĀVA DAUDZVEIDĪBAS ATKLĀŠANA

Šajā sadaļā ietverti konkrēti norādījumi, kuru mērķis ir palīdzēt lieliem biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem ⁽¹⁾ sagatavot aprakstu par valdes sastāva daudzveidības nodrošināšanai paredzēto rīcībpolitiku, kas tiem jāiekļauj paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ⁽²⁾. Valdes sastāva daudzveidības nodrošināšanas rīcībpolitikas apraksts neveido daļu no nefinanšu paziņojuma ⁽³⁾. Tādēļ šī pamatnostādņu sadaļa neskar nepieciešamību atklāt būtisku daudzveidības informāciju kā daļu no nefinanšu paziņojuma.

Direktīvas 1. pantā noteikts, ka lieliem biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem paziņojumā par korporatīvo pārvaldību ir jāatklāj:

“apraksts par īstenoto daudzveidības rīcībpolitiku attiecībā uz uzņēmuma administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru saistībā ar tādiem aspektiem kā, piemēram, vecums, dzimums vai izglītība un profesionālā pieredze, par šīs daudzveidības rīcībpolitikas mērķiem, to, kā to īsteno, un rezultātiem pārskata periodā. Ja šāda rīcībpolitika netiek īstenota, paziņojumā sniedz paskaidrojumu par šādas rīcībpolitikas neesamību.”

Daudzveidības aspekti

Daudzveidības rīcībpolitikas aprakstā jānorāda, kuri daudzveidības kritēriji tiek piemēroti, un jāpaskaidro to izvēles iemesli. Izvēloties šos kritērijus, ir jāizvērtē visi attiecīgie daudzveidības aspekti, lai nodrošinātu, ka valdē ir pārstāvēti pietiekami daudzveidīgi uzskati un pieredze, kas nepieciešama, lai labi izprastu ar uzņēmuma darījumdarbību saistītos aktuālos notikumus, ilgtermiņa riskus un iespējas. Izvērtējot optimālai valdes sastāva daudzveidībai nepieciešamos profilus, jāņem vērā uzņēmuma darījumdarbības būtība un sarežģītība, kā arī sociālais un vides konteksts, kurā darbojas uzņēmums.

⁽¹⁾ Lai gan informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz nefinanšu informāciju attiecas uz lielām sabiedriskas nozīmes struktūrām ar vairāk nekā 500 darbiniekiem, informācijas atklāšanas prasības attiecībā uz valdes sastāva daudzveidību attiecas tikai uz lieliem biržas sarakstā iekļautiem uzņēmumiem.

⁽²⁾ Kā norādīts Direktīvas 2013/34/ES 20. pantā.

⁽³⁾ Kā minēts Direktīvas 2013/34/ES 19.a pantā.

Vispārējā gadījumā daudzveidības aspektiem jāaptver vecums un dzimums, izglītība un profesionālā pieredze. Ja no uzņēmuma ģeogrāfiskās klātbūtnes un darbības nozares, kurā tas darbojas, izriet šāda nepieciešamība, ir lietderīgi iekļaut arī ģeogrāfisko pārstāvniecību, starptautisko pieredzi, zinātību attiecīgajos ilgtspējas jautājumos, darbinieku pārstāvību un citus aspektus, piemēram, sociālekonomiskos apstākļus.

Izvēloties kandidātu, pamatojoties uz definētajiem daudzveidības kritērijiem, jāņem vērā nediskriminēšanas ⁽¹⁾ noteikumi un vispārpieņemtie principi.

Mērķi

Uzņēmumiem jāatklāj konkrēti izmērāmi mērķi saistībā ar attiecīgajiem daudzveidības aspektiem. Īpaši noderīga ir kvantitatīvu mērķu un grafiku noteikšana, jo īpaši attiecībā uz dzimumu līdzsvaru.

Īstenošana un rezultāti

Uzņēmumiem ir jānorāda, kā to daudzveidības politikas mērķi tiek ņemti vērā pēctecības plānošanā, kandidātu atlasē, izvirzīšanā un izvērtēšanā. Tiem arī jāatklāj, kāda nozīme šajos procesos ir kompetentām valdes komitejām. Uzņēmumiem nepieciešamības gadījumā arī jāatklāj, vai ar informāciju par daudzveidības kritērijiem un mērķiem tika iepazīstināti akcionāri, ievēlot valdes locekļus vai pagarinot to pilnvaras.

Uzņēmumiem attiecībā uz visiem rīcībpolitikas daudzveidības aspektiem jāatklāj to īstenošanas statuss un rezultāti vismaz par laika posmu no iepriekšējā paziņojuma. Ja daudzveidības mērķi nav sasniegti, uzņēmumam jāatklāj, kā tas plāno sasniegt šos mērķus, tostarp paredzamais grafiks, kādā šie mērķi jāsasniedz.

⁽¹⁾ Pamatojoties uz etnisko izcelsmi, rasi, invaliditāti vai seksuālo orientāciju